

MIEBETTE

Kalm sleet ze haar jaren op het hofje, het oude, half-kindsche vrouwtje, zooals haar heele leven geweest was; vredig en kalm, zonder groote schommelingen. Nooit had ze ongenoegen met een van de andere bewoonsters van het hofje. Ze waren niet twistziek van aard, die vrouwtjes. En bovendien, stond er niet op dat groote vergeelde papier, in het deftige, rijk gebeeldhouwde schrijfbureau in de regentenkamer, aan geen klapachtige, of twistzieke vrouwkens een stee te geven in deze stichting van wijlen den heer Bulois?

Welnu, onder deze zeer vreedzame bewoonsters van de kleine huisjes, die stonden te droomen langs de Molengracht, was Miebette de vreedzaamste! Hoe vaak ik haar ook bezocht, ik trof haar nooit anders dan in de zachtmoedige, milde stemming, die haar aangeboren scheen, die haar beheerschte, haar levenlang, zoo lang ik haar kende.

Want ook in vroeger jaren had ik haar ontmoet. Toen bevroedde ik weinig van hetgeen het leven van deze trouwe gediensdige van mijn wijk-predikant had beroerd. Ze liep zeker al tegen de veertig in de tijd, toen ik, met nog drie, vier anderen, allen door studie verhinderd de gewone catechisatie te bezoeken, 's avonds half tien bij den dominee aan huis onderricht ontvingen.

Hoe had ik toen kunnen vermoeden dat Miebette mij na jaren, in een van de kleine huisjes aan het eind van de Vijgensteeg, haar biecht zou doen hooren!

Maar toen was alles ook zoo gansch anders. Toen lachte het leven mij toe met zijn vele mogelijkheden. Maar later, toen ik in mijn geboortestad teruggekeerd, daar mijn arbeid vond, waren er veel van die dingen veranderd. De goede, oude dominee was dood; zijn vrouw was hem twaalf jaar later naar het graf gevolgd. Het groote huis, dat langer dan een menschenleven tot pastorie had gediend, torschte aan de oude, karakteristieke trapgevel een moderne lichtreclame, waarop, tegen een duistere achtergrond, met vlammend roode, dansende letters stond: „Tonny Hopkens, Dansleeraar”. Een krassende gramafon draaide uit den treure een Jass. Het schreeuwerige geluid weerkaatste tegen de oude boomen van de Plantage, die zwijgend al dat booze langs zich lieten gaan.

Even heb ik stil gestaan op die avond, bij de zoo welbekende hardstenen trap, die naar de massieve eikenhouten deur leidde. Even verwijden mijn gedachten bij de vroegere bewoners, den beminden predikant en zijn statige, grootmoedige vrouw. Zij hebben deze ontheiliging nooit geweten. Op het oude kerkhof rust hun gebeente, en hun ziel is heengegaan naar de plaats waar geen gedachtenis meer is aan het zondige hier beneden.

Snood vergat ik de derde bewoonster van dit huis, hoewel haar naam voorkwam in het wijkboekje, in de binnenzak van mijn jas.

Maar hoe zou ik dat ook geweten hebben?

In mijn boekje stond: „Maria E. Landzaat”. Hoe maak je daar Miebette van? De achternaam

van 's dominee's dienstbare had ik nooit gehoord. Ik zou haar misschien ook geen enkele gedachte meer gewijd hebben, indien niet... Maar goed! Op een morgen, bij de rondgang door mijn wijk, ben ik toegekomen aan het hofje van Bulois.

Van de zes en twintig deuren, die gelegen zijn aan het gele klinkerstraatje dat rond een rechthoekig grasperk loopt, zullen er acht voor mij geopend worden. De andere bewoonsters ontvangen als wijkbezoeker een pastoor, of een dominee van een andere gezindte, of den vertegenwoordiger van een of andere onkerkelijke richting. De erf-later is zeer breed van opvatting geweest.

Eere zijn nagedachtenis!

Mijn eerste bezoek valt niet mee. 't Gesprek vlot niet! 't Zal wel aan mij liggen.

Praten met menschen die zich buiten het kerke-lijk leven houden, en wier leven geheel gevuld is met hetgeen in de kleine rechthoekige ruimte, waarop hun raam uitzicht geeft, voorvalt, is niet gemakkelijk. Alleen de gebeurtenissen op het hofje beheerschen de gesprekken, en wat voor gebeurtenissen! Een vechtpartijtje tusschen de cypersche van de juffrouw van nummer tien, met de zwarte van nummer zestien en de daarop gevolgde woordenwisseling; of het bezoek, dat nummer dertien gisteren ontving, geheel en al buiten het normale bezoek vallend.

Ik klop aan de deur van nummer zeven. Maria E. Landzaat, heb ik zooeven gelezen.

De deur gaat open en een oud vrouwtje staat voor me, met een vriendelijk, maar vreeselijk pokedalig gelaat. De veel te groote, kromme neus ontsiert het gezicht, waaruit een paar lichtblauwe oogen mij nauwkeurig opnemen.

„Zoo juffrouw Landzaat, ik kom u eens opzoeken! Kom ik gelegen?”

„O, u bent de Evangelist! Zeker, komt u binnen!”

Het doet me goed, dat ik me hier niet, zooals bij zoovele anderen, in m'n volle waardigheid behoef aan te dienen. Hier is meelevens te constateeren op het eerste gezicht.

De entree van het huisje is als bij de anderen, een vierkant portaaltje, met tegenover de voordeur de zoldertrap, waaronder ik een bedstee weet, links de deur naar de kamer, waardoor ik nu binnengeloodsd word.

Achter de kamer is een keukentje met een klein raam, waaronder het inktkleurige water van de Molengracht een benauwende damp opwerkt.

Het heele gedoetje in de kamer straalt een zekere waardigheid van zich. Een viertal stoelen, met twee bijbehorende fauteuils, alles bekleed met een pluchette in donker paars, dat de tand des tijds glansrijk heeft weerstaan. Deftig staan de stille getuigen van een grooter glorie dan een hofjeswoning te prijken op een echt axminster, waaraan evenmin iets van slijtage te bespeuren valt. De deftige eiken tafel completeert, met een dito buffet, het geheel. Alleen de groote armstoel met

roode wasdoekbekleding vormt een schrille dissonant. Want zelfs de overgordijnen en de gordijnen voor de bedstede, van één lap gesneden, behooren kennelijk bij het meubilair.

Op uitnodiging van m'n gastvrouw heb ik me neergelaten in een van de fauteuils en zoo en passant het geheele vertrek opgenomen. Een zekere welvaart, die hier op dit hofje toch eigenlijk contrabande is, straalt het geheel uit.

In de keuken heb ik een ketel hooren vullen, en enkele andere geluiden uit dat heiligdom voorspellen me, dat ik zoo aanstonds de noodiging tot het doen van een „bakje” kan verwachten. Reeds bij voorbaat besluit ik, deze uitnodiging te aanvaarden.

Dan zet m'n gastvrouw zich in de armstoel.

Anders heb ik nooit veel moeite om woorden te vinden ter inleiding van een gesprek. In deze vreemde omgeving gaat het me echter minder gemakkelijk af.

„Ik begrijp, juffrouw Landzaat...”

„Miebetje, meneer! Zoo heette ik vroeger toch ook?”

Ik kijk zeker wat vragend op, want verklarend voegt de spreekster er aan toe: „Ik heb u direct herkend op de avond in Salvatori. Ik wist zeker dat u het zijn moest! U bent wel ouder geworden, maar nog niets veranderd. Ik herinner me u nog zoo goed!”

Slechts half hoor ik deze laatste zinnen, want m'n geest houdt zich nog steeds bezig met dat eerste, „Ik heb u al direct herkend.”

Vanwaar dan?

Miebetje, wie heette er ook weer zoo?

„Weet u nu nog niet wie ik ben?”

Het oude gezicht glanst van genoegen.

„Wie deed u de deur open, als u ter catechisatie kwam bij dominee de Zeeuw aan huis?”

Opeens ben ik er!

Vandaar dat vertrouwde van die meubels, zooals ze hier rond me staan! Opeens zie ik m'n ouden leeraar in de fauteuil tegenover mij zitten, spelend met de omklapbare helften van het aschbakje op de armléuning, zooals hij zoo vaak placht te doen onder het spreken.

„O, ben jij Miebetje!”

Glunderend knikt het lachgezichtje.

Hoe heb ik haar niet direct herkent! „Zoo'n gezicht vergeet je van je leven niet meer”, zeiden wij vroeger tegen elkander. Maar ik heb het dan toch vergeten!

Ik hoor intusschen een lang verhaal aan over domine en mevrouw, over de erfenis die Miebetje bij het verscheiden van mevrouw, in ontvangst heeft mogen nemen. En bovendien heeft mevrouw haar ingekocht in het hofje! Ze is er nog verrukt over, de oude ziel, hoewel ze nu hier reeds een tiental jaren van haar leven slijt.

Het kennismakingsbezoek valt veel te lang uit. 'k Had me voorgenomen op deze morgen alle bezoeken op dit hofje af te leggen, maar daar komt niets van. Geduldig laat ik de woordenstroom over me heen gaan. De groote dingen in het leven van dit oudje hangen alle samen met de groote dingen in de pastorie, waarin ze een groot deel

van haar leven sleet, en dat zijn er niet veel geweest. De familie bestond alleen uit dominee en mevrouw. Kinderen waren er in de pastorie niet. Maar kleine dingen worden groot, naarmate ze verder in het verleden liggen.

't Is me op m'n bezoeken dikwijls moeilijk gevallen een aanknopingspunt te vinden, om te spreken over de zaak waarvoor ik eigenlijk kwam. Hier liggen ze voor het grijpen, maar ik laat ze alle glijpen.

't Is goed hier bij dit oudje! Dat bewijst elk woord dat door het kleine kamertje vervloeid!

Enkele weken later.

'k Heb ook de andere adressen op het hofje afgewerkt, en bij die gelegenheid ben ik bij Miebetje binnengelopen. De groote woordenstroom, waarmee ik bij m'n eerste bezoek van mijn overvullige tijd ontlast ben, zoek ik tevergeefs...

Ook bij een volgend bezoek treft mij dit.

Er zit iets, maar wat?

Ik besluit dit bij m'n volgend bezoek eens nader te onderzoeken. Liefst niet te lang wachten! Maar ook van dit bezoek kom ik even wijs terug.

Ik heb het er niet uitgekregen.

Er ligt iets scheef in het leven van dit oudje, waardoor ze het licht niet ziet, dat haar tegenstralen moet bij het vallen van haar levensavond. Of staat ze met afgewend gelaat, sturende naar hetgeen voorbij is, levende bij hetgeen eens was?

Ik heb voorzichtig gepeild, ik heb in bedekte woorden gepolst, ik heb rechtstreeks gevraagd; allemaal met hetzelfde resultaat. Ik tast naar antwoord op mijn vragen, maar ik vind het niet.

Minder opgewekt dan de vorige malen trek ik de deur van het huisje achter me dicht. Miebetje is niet eens opgestaan om me uit te laten.

Bezwaart haar iets van lichamelijke aard?

Ik spreek er met één van de diakenen over. Zij toch zijn in de eerste plaats de aangewezen verzorgers van het oudje, dat hun hulp nog nimmer heeft ingeroepen. Ze staat alleen, geen enkel familielid heeft zich in de loop der jaren gemeld!

We spreken af den dokter eens te polsen en hem zoonodig naar het kleine huisje te sturen. Planen, die op het onverwachtst verstoord worden.

Twee dagen later sta ik weer in een van de kleine huisjes langs de Molengracht. Een plotse ling sterfgeval heeft me hierheen doen komen. De familie heeft me het verzoek laten overbrengen om de begrafenis te leiden. Zoo sta ik in dit huisje tegenover totaal onbekenden, twee neven en een halfbroer van Aaltje Meerman, die door burendood in haar bed gevonden is.

Er zijn nog twee buurvrouwjes aanwezig op de dag van de begrafenis en Miebetje, die als een dienende Martha alles en allen verzorgt.

Even flitst de gedachte aan de afspraak met den diaken door m'n hoofd.

Onnoodig geweest! Van lichamelijke aard is Miebetje's krankheid niet. Dat is haar wel aan te zien zooals ze hier rondloopt, bedrijvig alles regelend.

En haar geest mag dan al niet zoo goed meer zijn, simpel is ze nog lang niet! Bij haar werk blijkt nog goed overleg.

Tegelijk met de familie ontvang ik de uitnoodiging nog even te verwijlen bij de doode.

In een lang, wit kleed gehuld ligt het vrouwtje daar terneer. Alleen het gelaat is onbedekt, het gehele lichaam gaat schuil onder het, met breede kant afgewerkte Engelenkleed; het laatste geschenk van de regenten aan iedere overleden bewoonster van het hofje, ook al overeenkomstig de beschikkingen van den erflater.

Als de doode wordt uitgedragen, en wij, de levenden ons in de keuken hebben teruggetrokken, wissel ik een paar woorden met Miebette, dat wil zeggen, ik probeer het, maar haar weerwoord houdt in 't geheel geen verband met mijn opmerking. Haar geest is met gansch iets anders bezig.

„Och ja meneer, een mensch is nou eenmaal niet altijd bereid zijn nooden kenbaar te maken. Daarvoor willen we altijd de juiste tijd kiezen. Maar Aaltje vond elk moment de juiste tijd. Ik ben zoo vrij niet, daarom.....”

Even klemt de stilte. De familie groept met de twee andere buurtjes voor het raam dat op de Molengracht uitziet. Miebette en ik staan wat van hen verwijderd in het hoekje bij de kamerdeur.

Ze voltooit haar zin niet.

Een oogenblik kijkt ze me bijna smeekend aan. Ik begrijp dien blik niet.

Met afgewende oogen gaat het vrouwtje haastig verder; „k Heb u eergisteren zoo maar laten vertrekken, u niet eens uitgelaten! Ik kon, ik wilde niet spreken! Maar toen ik hier zoo bij Aaltje stond, toen kwam dat benauwde weer op me af, in alle ernst. Als ik eens zoo onverwacht opgeroepen werd als Aaltje?”

Zwijgend kijkt ze naar het groepje bij het raam, dat op zachte toon een gesprek voert.

„Hebt u vanmiddag nog even tijd om bij me aan te komen?” vraagt ze.

De kamerdeur wordt geopend en de bedienaar noodigt ons uit plaats te nemen in het rijtuig. De familie gaat, dan volg ik, na eerst nog een: „Goed, ik kom,” tot Miebette te hebben gericht. Dan loop ik de kamer door naar buiten, het hofje af tot aan de straat, waar het eenige volgruijtuig wacht.

Vier slagen laat de groote klok van de St. Jan hooren, als ik de deur van Miebette's woning open. Eenige oogenblikken later zit ik in een van de groote fauteuils te luisteren.

't Is koud buiten.

Tijdens de plechtigheid op het kerhof, een paar uur geleden, viel de eerste sneeuw.

Hierbinnen is het gezellig warm. De hooge „aangekleede juffer”, ook herkend als uit de pastorie afkomstig, straalt een koesterende warmte van zich. Het waxinelichtje onder de theepot zet het oude-vrouwtjes-gezicht voor me, aan één kant in lichtglans.

Ik behoef het gesprek deze keer niet te openen. Als ik maar nauw gezeten ben, begint Miebette haar biecht, alsof ze bevreesd is dat de dood haar overvallen zal vóór ze alles heeft verteld.

„U moet maar wat geduld hebben met een oude vrouw, meneer, want het zal wel een lang verhaal worden. Maar ik wil alles vertellen! Niemand heeft het ooit uit mijn eigen mond gehoord, nie-

mand weet er ook maar iets van.

'k Moet beginnen bij m'n jeugd, want uit die tijd dateert het.

Hoe vaak denk ik nog terug aan die onbezorgde tijd. Drie oudere broers had ik en één jongere zuster. Vader en moeder waren goed voor ons. Toen ik ouder werd hoefde ik niet als andere meisjes van mijn leeftijd in een dienstje, moeder hield me liever thuis, om daar te helpen. Er heerschte een betrekkelijke welvaart in ons gezin. M'n broers werkten, vader was molenbaas, wij kenden geen gebrek of tekort.

Met welk een ondankbaarheid heb ik de goedheid van m'n ouders beloond!

Vroom waren ze, mijn vader zoo wel als mijn moeder, opgewekte christenen, die hetgeen ze zelf bezaten, ook graag doorgaven aan anderen.

Mij trok hun voorbeeld echter niet.

Ik vond het leven als christen te stijf, te afkeurig van wat pret.

De voorspoed was niet bestendig.

Kort nadat m'n oudste broer belijdenis gedaan had deden de zorgen intrede in ons huis.

Hij werkte bij vader in de „Lelie”, een van de windkorenmolens die hier vroeger, zooals u weet, zoo veel stonden.

Op een dag in het begin van de zomer kwamen ze somber en terneergeslagen thuis. Reeds lang hing de dreiging van het onheil dat nu over ons kwam.

De „Draak”, een nieuwe stoomkorenmolen, was gereedgekomen en nam nu het werk van drie windmolens over. Al het personeel kon in het nieuwe bedrijf niet gebruikt worden en daaraan vielen mijn vader en m'n broer ten offer.

't Werd sukkelen met de verdienste. M'n beide andere broers brachten wel wat in, maar de betrekkelijke welvaart, die vroeger thuis heerschte, sloop langzaam de deur uit en de vale gedaante van de armoede, kwam langzaam dichterbij.

O, hoe slecht verdroeg ik dit!

Troostten vader of moeder ons uit hun rotsvaste geloof, dan luisterde ik geduldig toe, was voor het uiterlijk volzaam, maar inwendig bruisten ongeloof en boosheid in mij op. Boosheid, tegen God! Als Hij dan zoo machtig was, als Hij dan alleen het goede voor Zijn kinderen zocht, waarom overkwam ons dan dit alles? Waren dan mijn ouders Zijn kinderen niet?

Ik hield deze vragen echter voor me, m'n ouders vermoedden mijn vijandschap niet.

Zoo verstreek de zomer, en kwam de winter. Een harde winter, met veel kou en gebrek.

M'n oudste broer had in de nazomer zijn plannen gemaakt. Een broer van mijn vader was in Amerika. Daarheen had hij geschreven, en een paar dagen na Nieuwjaar, vertrok hij naar de nieuwe wereld. In een grimmig koude wind hebben wij op een morgen bij de rivier gestaan tot de boot voorbij kwam. Onmogelijk was het, om uit de klunwen menschen, die op het dek samenpropten, zijn gezicht te ontwaren. Maar wij wisten hem onder die velen en zwaaiden tot de boot uit het gezicht verdween.

Na een paar weken kwam voor mij de groote

verandering; ik moest in een betrekking, de deur uit. Ik was toen zeventien jaar. Wat hebben m'n ouders deze beslissing later betreurd!

In het begin ging alles goed. Hoe zou het ook anders?

Ik was bij goede christenen gekomen. Daar had vader wel naar geïnformeerd! Al was ik dan niet meer in de stad waar mijn ouders woonden, toezicht op mijn handel en wandel was er genoeg. Eerstens de eerste meid, die dagelijks om me heen was, en bovendien mevrouw.

Een groot jaar later ging de eerste meid weg, en haar plaats werd ingenomen door een geheel ander wezen dat spotte met God en godsdienst.

In het begin gaf ik haar niet veel toe, maar op den duur luisterde ik meer naar hetgeen zij voor vaste waarheid verkondigde. En bewijzen voerde zij genoeg aan, om het kleine beetje geloof dat er nog in mij leefde, om hals te brengen. Want veel van haar woorden bevatten het antwoord op de vragen van mijn onrustig hart. Niet de juiste antwoorden, maar dat besefte ik toen niet.

Zij bracht me in aanraking met haar kennissen.

Mevrouw wist hiervan totaal niets. Ik had haar vertrouwen zoo volkomen, dat ze nooit eenige controle op me uitoefende. Vader en moeder vernamen het eerst, toen het te laat was om me van de dwaalweg terug te brengen.

M'n nieuwe vriendin bracht me in een danshuis. Dat was een andere levensopvatting die in onze kring heerschte! Veel prettiger dan thuis, waar alles zoo stijf, zoo stil was. Nooit eens vroolijk, nooit blijdschap, en hier, van beiden volop! Hier viel te genieten!! Dit was leven!!!

Ach, hoe zinloos was dit jachtend gedoe!

Maar wat zal ik u dit alles vertellen? U weet het beter dan ik!

Ruim een jaar wist ik dit leven vol te houden zonder dat er iets van tot mevrouw's ooren doordrong. Toen kwam onverwachts de ontkenning.

De eerste meid werd op staande voet ontslagen toen ontdekt werd, dat ze zich aan het geld van mevrouw vergrepen had. Ik had haar steeds bewonderd, omdat ze met een klein maandgeld zooveel wist te bereiken!

Over mij ging een brief naar huis, en ik kwam onder scherpe controle te staan. De scènes thuis, de enkele malen dat ik er kwam, zal ik u besparen. Ik verhardde mij er tegen, was doof voor de smeekingen van mijn moeder, voor de bedreigingen van mijn vader. Om weer „vrij” te worden boog ik me oogenschijnlijk, maar toen de kans gunstig was veranderde ik op het onverwachtst van betrekking en ging naar een andere plaats. Mijn „vriendin” had me geholpen bij deze ontvluchting. Zoo was ik van alle gezeur af, ik was vrij!

Mijn verandering liet ik thuis niet weten, ik bleef ook zorgvuldig van huis weg. Langen tijd hoorde ik niets van m'n familie... Intusschen ging mijn leven van uitgaan en pleziermaken door. Ik dacht niet meer aan God, nog minder aan een kerk. Ik leefde m'n leven maar één keer, en was vast besloten er zooveel mogelijk uit te halen.

Niemand lette op me. Mijn nieuwe mevrouw

ging haar personeel zelf voor in een leven van de grootst mogelijke uitspattingen, en ik volgde maar wat graag haar voorbeeld...

Op het onverwachts kreeg ik een brief van thuis. Later bleek me, dat mijn zuster er met heel veel moeite in geslaagd was, mijn adres te vinden.

Moeder was ernstig ziek.

Ik streed een moeilijke strijd met mezelf.

De zwarte dood ging rond in onze stad. Ik durfde niet naar huis!

Leven wilde ik, en van dat leven genieten, zoo veel ik kon! Als ik naar huis ging, naar moeder, liep dat leven gevaar!

Er kwam nog een briefje van mijn zuster. Ik ontroerde toen ik de smeeking las om thuis te komen. Dit was een kans om weer met vader te verzoenen, schreef ze.

Ik ging niet! Ik was bang voor de dood!

Ik wilde niet breken met m'n zondig leven ook! En naar huis gaan betekende dit leven voorgoed vaarwel zeggen!

Enkele maanden later kwam er weer een brief. M'n zuster heeft zich veel moeite voor mij getroost!

Moeder was gestorven.

Op aandrang van mijn oudsten broer was vader besloten met de twee andere jongens en m'n zuster naar de nieuwe wereld over te steken. Nog wilde vader mij de hand der verzoening reiken, ik behoefde slechts naar huis te komen en te spreken!

Ik bleef waar ik was! Ik durfde mijn vader niet meer onder de oogten te komen.

Zij wisten immers niet, mijn brave vader, m'n lieve broers en m'n zuster, die me nu nog zoo trouwhartig schreef, hoe diep ik gevallen was.

Vier weken later kreeg ik nog eens bericht, de laatste brief uit Holland!

Ze gingen!

Op weg naar de boot, toen ze zeker wist dat ik niet kwam, had mijn zuster hem gepost.

Die avond heb ik in de eenzaamheid van m'n zolderkamertje gehuild om wat ik verspeeld had.

De laatste brief heb ik zorgvuldig bewaard.

Enkele dagen schrijnde het verdriet. Toen hielden m'n vriendinnen en m'n vrienden er mij overheen.

Waarom getreurd?

Genoot ik niet alles wat het leven bieden kon? 't Werd najaar, winter. Ik werd ziek, zeer ernstig ziek.

Voor zieken had mevrouw geen plaats in huis.

Ik werd naar een inrichting overgebracht.

Dagenlang heb ik daar gelegen, onbewust van hetgeen er om en met me gebeurde. Toen kreeg ik langzamerhand het bewustzijn weer.

Maar dat ontwaken was verschrikkelijk!

Geweldig geschrokken ben ik, toen ik voor het eerst daarna mij zelf in de spiegel zag. Was dat gruwelijk door de pokken geschonden gelaat het mijne?

Urenlang heb ik gehuild, gewenscht dat de dood me had weggehaald, toen ik onbewust neerlag. Gelijktijd sidderde ik. De Dood! O, als God het gewild had!

Toen ik beter was stond ik zonder betrekking alleen in een vreemde stad. Naar mijn vroegere vrienden en vriendinnen wilde ik niet meer. 'Te zeer schaamde ik mij voor hen.

In mijn uiterste nood herinnerde ik mij het adres dat in de brief van mijn zuster stond. Daar kon ik mij altijd vervoegen.

Ik wachtte nog twee, drie dagen. Toen moest ik gaan, ik had geen keus meer.

Ik ging.

Terwijl ik in de marmeren vestibule van het groote heerenhuis wachtte, pantserde ik mezelf reeds bij voorbaat tegen al hetgeen ik te hooren zou krijgen. Met een wrevelig, opstandig gemoed, stapte ik de deftige kamer binnen.

't Viel heel anders uit dan ik gedacht had.

Met geen woord repte de dame, die tegenover me zat, over het leven dat achter me lag, al was ze daarmee geheel bekend, naar me later bleek. Ik werd bijna hartelijk ontvangen. Nog diezelfde dag kwam ik in m'n nieuwe betrekking.

Na zes jaren verwisselde ik die voor een bij ds. de Zeeuw. Verder weet u m'n geschiedenis. In die jaren heb ik naar mijn familie in Amerika geschreven.

Vader was niet meer, hem heb ik geen vergeving kunnen vragen.

Ik ben veranderd, vooral in de tijd die ik bij den dominee doorbracht.

Hoe herinnerde mevrouw me aan mijn moeder!

Berouw, diep berouw heb ik nog steeds over hetgeen ik haar en mijn vader heb aangedaan.

Trouw ging ik naar de kerk. Niet omdat ik nu wel moest, neen, ik wilde graag, o zoo graag weer komen tot dat oude vertrouwde, dat ik in die jaren, ondanks alles, steeds had gemist.

God dienen, Hem mijn Vader kunnen noemen!

Spreken hierover deed ik met niemand. Als mevrouw trachtte hierover een gesprek met mij te beginnen, gaf ik alles toe tot ze aan het persoonlijke toekwam. Dan wist ik me achter wat algemeenheden te verbergen, of er was iets, waardoor ik juist dan haar nabijheid moest verlaten.

Zoo heb ik verder geleefd.

Altijd als God zich rechtstreeks tot mij wendt, probeer ik weg te glippen.

En nu meneer, die plotselinge dood van Aaltje. Wat heeft zij ook vaak getracht me wat dichter bij te komen, zooals u dat deed. En ik wilde niet, ik wil nog niet. Maar zooals ik nu ben kan ik niet zoo gerust sterven als Aaltje, ik weet niet, of al m'n zonden me vergeven zijn, want ze zijn zoo groot! O meneer....." de stem breekt af met een snik.

't Is donker geworden in de kamer.

De vlammen van het vuur in de kachel, verlichten, door het half open geschoven deurtje, een gedeelte van het vertrek met hun rossen gloed. Het theelichtje op de tafel werpt daar een helder gelig licht om zich heen.

Ik laat Miebette even tot rust komen.

Dan spreek ik met haar, lang, erg lang. Ze is niet gemakkelijk te overtuigen dat Gods genade aan haar reeds geopenbaard is, dat Hij reeds lang

beslag op haar leven gelegd heeft, jaren geleden.

Telkens heeft ze tegenwerpingen. Ik mag ze al'en weerleggen. Dan zwijgt ze.

Ingelukkig laat ze me gaan, nadat we samen onze harten nog hebben opgeheven tot den Hooge.

Vijf jaar lang heb ik haar nog bezocht.

Een blij getuigenis was haar levensavond, hoewel haar aardsche licht zachtjes aan verduisterde. Een kind werd ze in verstand, een kind wist ze zich in genade.

Op een dag werd ik geroepen door een van de oude vrouwtjes die om haar woorden. Miebette was ziek, erg ziek, of ik spoedig even wilde komen. Ze vroeg zoo vaak naar me.

Ik ging.

Daar lag ze, klein, in de groote bedstede onder de trap.

„Ik ga naar Jezus, meneer," was het eerste wat ik van haar hoorde, toen ik aan haar bed stond. „Het spijt mij zoo, dat ik niet veeleer voor Hem gekozen heb. Veel verdriet heb ik nog over mijn verknoeide jaren!"

Ik heb een poosje met haar gesproken. Gebeden hebben we ook. Toen maakte ik me gereed om te gaan. De vrouwtjes verzorgden haar goed, zooals zij het steeds anderen gedaan had in hun nood.

Ik geef haar de hand, beloof de volgende dag weer te zullen komen.

Zij houdt die hand vast omklemd, laat me niet los.

„Heb je nog wat, Miebette?"

Ze knikt.

„Nu?"

Ze schudt het hoofd.

„Kom, zeg het gerust. Er is niemand in de kamer die het hooren kan. Als het even kan zal ik voor je doen wat je vraagt."

„Och meneer....., ik wilde zoo graag zonder Engelenkleed in mijn graf gelegd worden!" Als beschaamd wendt ze het hoofd af.

Ik weet niet of ik het goed hoor. Waar kan die oude haar ziel nu nog over kwellen?

„En waarom dat, Miebette?"

„Och meneer, als straks de dag van opstanding komt, kan ik met dat lange kleed om de voeten niet vlug genoeg mijn Jezus tegemoet!"

Even moet ik me deze gedachtengang van de oude realiseeren. Dan beloof ik: „Ik zal er met de regenten over spreken, Miebette, ze zullen jou dat verzoek niet weigeren!"

Met een gelukkige glimlach om de lippen laat ik haar alleen.

Als ik de andere dag mijn beloofde bezoek bij Miebette breng, vind ik daar een paar treurende vrouwtjes bijeen. Miebette is niet meer.

Met een gelukkige glimlach om de lippen, in dezelfde houding waarin ik haar de vorige dag verliet, ligt ze terneer.

Bij de regenten heb ik het verzoek van haar gedaan en verdedigd.

Zij is het eenige vrouwtje dat zonder Engelenkleed uit het hofje wordt uitgedragen.

H. LOURENSE